

IZHAJA VSAKI DAN

Ob nedeljah in praznikih ob 5, ob ponedeljkih ob 9. Zjutraj. Ponedeljni šte. se prodajajo po 3 vrt. (6 stot.) v mnogih tiskarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Šk. Petru, Pustolaji, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmianu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šte. po 5 vrt. (10 stot.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 in dolžini. CENE: Trgovinske in obrtne oglaš. po 8 st. mm, štamparske, zahvale, poslanice, oglaš. denarnih zavodov po 10 st. mm. Za oglaš. v tekstu lista do 5 vrt. 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglaš. po 3 stot. beseda, najmanjši pa 40 stot. Oglaš. sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

Na vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na tedensko izdajo „EDINOSTI“ stane: sedem let K 120, pol leta 240.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankevana pisma se ne sprejemajo in ne vračajo se ne vračajo. Naročnina, oglaš. in reklamacije se pošiljajo na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18.

Pečine-hranilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Zadnji dnevi Bienertovega ministertva!

DUNAJ 13. Zdi se, da je usoda Bienertovega ministertva zapечатena. Vseled neprestanega stremjenja ministrskega predsednika Bienerta, da bi ugodil nemškimi krščanskim socialcem, je češkimi ministroma Zdečku in Bratu nemogoče ostali še nadalje v kabinetu. V torek se sestane parlamentarna komisija čeških strank, ki pozove češkega ministra-rojskega Zdečka, da takoj izstopi iz Bienertovega ministertva. Velel tega ne bo mogel tudi poljedeljski minister dr. Brat ostati še dalje v kabinetu. S tem postane kriza v Bienertovem kabinetu akutna in ne bo mu preostalo drugega, nego da demisijonira.

Nižavstrijaki deželni zbor.

DUNAJ 13. Na jutranji plenarni seji nižavstrijakega deželnega zbora so na dnevnem redu jezikovni zakoni.

Narodni kataster v Bukovini.

ČERNOVICE 13. — Po novem volilnem načrtu za deželni zbor bi dobili: Romuni 23 mandator, Maloruni 17, Židje 9, Nemci 8 in Poljaki 6 mandator.

Avstrijski častniki na Vstoku.

DUNAJ 13. Iz Jaffe poročajo, da je dospel tjakaj oddelček 40 avstrijskih častnikov, ki so 20. septembra krenili iz Trsta na daljše potovanje po vstoku. Pridrugi se jim tudi F. M. L. Anderle. Častniki se vrnejo okoli 31. t. m.

Japonska vojaška misija.

DUNAJ 13. Cesar je danes vsprejel v posebni avdienci japonsko vojaško misijo, došlo na Dunaj, da proučava vojno organizacijo avstroogrške armade.

Porot madjarskih industrijalcev v Serajevu.

SERAJEVO 13. Včeraj je dospel semkaj 65 zastopnikov madjarskih trgovskih in industrijalnih korporacij. Na kolodvoru jih je pozdravil predsednik trgovsko-obrtne zbornice Berković. Sinoči je bil banket v hotelu „Evropa“.

Nemški listi proti Srbiji.

BEROLIN 13. Nemško častništvo je vkipelo na vest o potovanju ministra Milovanovića v evropske prestolnice. Neki listi mu sporočajo, da je bolje, da ne potuje, češ, da ne vape. Ilasti žele, da bi angleški kralj ne vsprejel kralja Petra. — Ako Milovanović vape — govore zapet — ne bo to radi kralja Petra, nego radi obzira, ki ga imajo neke države nasproti Rusiji.

Sestanek Tafta in Piaza.

MEKSIKO 13. Predsednik meksikanske republike Piaza je odpotoval na severno mejo, kjer se v mestu Inzueza sestane s predsednikom Združenih držav Taftom.

Zrakoplovstvo.

NORIMBERK 13. Zrakoplov „Parceval III“ se je dvignil ob 9. uri 55' ter je krenil proti Schwabachu. Zrakoplov poleti direktno proti Augsburgu, kjer priloži. Od tamkaj se vrne v Frankobrod o. M.

Nezgodna na železnici.

MONAKOVO 13. Danes predpoludne sta na postaji Thann-Matzgach na progi Monakov-Simbach trčila skupaj dva vlaka. Obe lokomotivi in 12 vagonov je bilo močno poškodovanih. Ranjenih je bilo 13 uslužbencev, med temi dva teško. — Materijalne škode je 20.000 mark.

Potres.

SIENA 13. V minoli noči ob 12. uri 52 min. je bilo čuti lahak potresni sunk.

PODLISTEK.

V njegovi oblasti.

(Italijanski spisal Alfonso di Palma. — Poslovenil F. P.)

II.

Kapetan Karol Doria se je bil oženil z mlado Kalabrežinjo.

Neki parnik, ploveči iz Amerike v Evropo je bil rešil nevarne sredi morja v dolini ter jih je bil potem izkrcal v Genovi. Doria je bil sin pomorne Genove in že njegovo ime samo je pričalo, da se po njegovih žilah pretaka kri nekdanjih morskih pijonirjev. Vzrastel je bil ob morju in na morju in njegova duša je bila vzgojena uprav po mornarsko. Možak, skoraj surov na videz, je

Dunaj 13. Cesar je danes ob 1 in tri četrt uri pop. vsprejel v posebni avdienci. min.tra za unanje stvari grofa Aehrenthala. Avdienca je trajala eno uro.

Praga 13. Profesor Wähmund prične na nemškem vseučilišču svoja predavanja „o sistemu cerkvenega prava“ v ponedeljek dne 17. t. m.

TURČIJA.

SOLUN 13. V Sereu so bili obešeni trije Bolgari, obsojeni v smrt. Nekega ruskega meniha so našli umorjenega pri samostanu Russikonu na gori Atos.

RUSIJA.

PETROGRAD 13. Finančni minister Kokorov se z dovoljenjem carjerim poda na skrajni Vztek. Splošno vodstvo finančnega ministertva ostane v njegovih rokah. V njegovi odsotnosti ga bo zastopal pomočnik finančnega ministra Weber.

ŠPANIJA.

Ferrer obglavljen.

CERBERE 12. — Sinoči iz Barcelone semkaj dospel vest ne poročajo ničesar, da bi bil aretiran branitelj Ferrerjev.

MADRID 13. Govori se, da je minister-ski svet odobril smrtno obsodbo Ferrerja in da ga noče priporočiti v pomiloščenje.

AMSTERDAM 13. — Sinoči je skupina socialistov blizu španskega konzulata pričela manifestacijo za Ferrer-ja. Policija je demonstrante razgala.

BARCELONA 13. Ferrer je bil obglavljen ob 9. uri predpoludne.

BARCELONA 12. Ferrerja so sinoči spravili v jetniško kapelo. Zasteval je svojega branitelja, ki je prišel nekoliko ur pred njegovo umrtitvijo. V bližini farta so bile ukrenjene varnostne odredbe. Na obronku Montjuicha je bilo 40 do 50 oseb. Do demonstracije pa ni prišlo. Umrtitev je izvršil piket pehote. Ferrer je odklonil zadnje tolažbe vere.

MAROKO.

PARIZ 13. Iz Tangerja poročajo, da je paša Asenor prosil poveljnika francoske vojaške posadke v Sidi-Hali za pomoč, ker je prišlo do krvavih spopadov med Židi in Arabci. Poveljnik je prošnji ugodil. Franco-ski oddelček strelcev je hitro vzpostavil red in se je vrnil v Sidi-Hali. Kar se paša boji, da njegova odredba ne bo všeč sultanu Mulej Hafidu, zato je baje poslal sultanu znatno svoto denarja.

Ogrski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 13. Posl. Nagy (neodvisna levica) je utemeljiral svoj predlog glede razširjanja inkompatibilitetnega zakona. Po tem zakonu naj bi ne smeli poslanci še leto dni po preteku njih mandata opravljati službo, ki so v inkompatibilitetnem zakonu proglašene za nedružljive. Nadalje naj bi poslanci za časa njihovega mandata ne smeli vsprejemati niti kak naslov, odklikovanje ali kak red. Tudi vladi bi morale biti prepovedane, da predložijo kakšnega poslanca za kak odklikovanje kak naslov ali kak red. (Klici na levo: Kdor bo proti temu glasoval, hoče gotovo postati dvorni svetnik.)

Predsednik Justh: Prosim, da ne prihajate s takimi presijami.

Posl. Nagy je prosil, naj se njegov predlog stavi na dnevni red v meritorno razpravo. Zbornica je sklenila, da bo o predlogu svoječasnno meritorno razpravljala.

Večina stranke neodvisnosti je glasovala z neodvisno levico za predlog posl. Nagy-je, dočim so Fran Košut, Ludvik Hollo in drugi glasovali z manjšino proti. Tudi grof Julij

Andrassy in nekoliko navzočih členov ustavne in ljudske stranke je glasovalo proti.

Zbornica je potem razpravljala o predlogu posl. Buze, naj se črta plači podprednikov. Posl. Janovsky (ljudska stranka) je predlog odklonil ter izjavil, da mora dokazovanje posl. Buze dovesti do tega, da se briše tudi plača predsednika. Posl. Janovsky je navedel potem neki govor Frana Košuta, v katerem je isti lani ob živahni pohvali stranke neodvisnosti govoril zato, da podpredsednika še naprej dobivata plačo.

Posl. Ludvik Hollo (stranka neodvisnosti) je izjavil, da se njegova stranka doslej v tem vprašanju ni hotela izjaviti, ker oba podpredsednika pripadata strankama, ki sta zvezani s stranko neodvisnosti. To je storila iz lojalnosti. Sedaj pa, ko se vzameta podpredsednika iz stranke neodvisnosti, izpolni stranka le točko svojega programa, ako črta plači podpredsednikov. (Živahna pohvala).

Potem ko je posl. Emödy (ustavna stranka) govoril proti, in je več poslancev zagovarjalo predlog posl. Buze, je prišlo do glasovanja in je bil predlog posl. Buze vsprejet skoraj enoglasno, ker ni bilo v zbornici členov ljudske in ustavne stranke.

Preden je zbornica prešla k interpelacijam, je določila prihodnjo sejo na jutri ob 10. uri predpoludne. Na dnevnem redu je utemeljevanje predloga posl. Pavla Lazarja glede obrambnih odredb proti avstrijski bojni tarifi ter volitev obeh podpredsednikov in štirih zapisničarjev.

Seja je bila nato zaključena ob 12 in pol uri.

BUDIMPEŠTA 13. Minister-ski predsednik dr. Wekerle se poda jutri na Dunaj. V petek ga vsprejme cesar v avdienci. Na avdienco bosta pozvana tudi Košut in Andrassy. Pozneje bodo poklicani tudi drugi politiki, ki ne pripadajo parlamentu. Minister Zichy je odpotoval včeraj na Dunaj.

Zbornica bo odgodjena do 20. t. m.

BUDIMPEŠTA 13. — Po današnji seji zbornice so ministri Wekerle, Košut, Andrassy in Apponyi šli k zborničnemu predsedniku Justhu in so imeli z njim daljši razgovor. — Sklenili so, da predsednik Justh na jutranji seji predlaga, da se zbornica odgodi do 20. t. m.

Razpust državnega zbora?

BUDIMPEŠTA 13. Govori se, da utegne biti državni zbor razpuščen in da bo istočasno poverjeno grofu Andrassyju, da izvede nove volitve. Andrassy računa pri tem na izstop grofa Apponyja in njegovih pristašev iz stranke neodvisnosti.

Ustavna stranka noče podpredsednika.

BUDIMPEŠTA 13. Sinoči je bila pod predsedatvom Kolomana Szella konferenca ustavne stranke, na kateri je bil tudi grof Andrassy. Konferenca je sklenila, da odkloni ponudbo neodvisne stranke o enem mestu podpredsednika zbornice.

Obrežna cesta Trst-Tržič.

(Dopis iz Gorice.)

x Projektirana obrežna cesta Trst-Tržič bo izredne važnosti za naše Primorje v prometnem in gospodarskem oziru. Nova cesta, ki bo tekla v veliki meri po slovenski zemlji, bo predvsem omogočala izkoriščanje in procvit krasnega obrežja, ki se vleče od Miramarja do Sešljana. Doslej ni bilo možno niti misliti na izkoriščanje tega obrežja, ker brez cestne zveze ni dostopno ne po suhem ne od morske strani.

Ko se na zgradi ta cesta, ki bo vezala tržaški trgovski emporij z mladim, a skokoma napredujočim mestom Tržičem, in se na tej

kakor otroka oblivala rdečica. Ugajalo jej je, ko je videla, kako so njegove oči gorele ljubezni, ko jo je gledal, in kako so se nekako sramežljivo povešale, ko so jih njene krasne oči zasačile pri tem.

Je-li ona ljubila Karola? Ne! Ona, ki se je vedno le zabavala z ljubeznijsko moških, se je zabavala tudi z njim.

Karol je bil vzel Marijo na svoj dom in jo izročil skrbni in ljubezni svoje matere.

Mlada Kalabrežinja je se sladkootožnimi očmi, z delikatno bledeostjo svojih lic, z nekako žensko nemarnostjo v kretanju, izgledala je v Karolovih zaljubljenih očeh kakor dobro in pohlevno bitje. Njegova mati je pa sodila vse drugače. A Karol ni hotel nikdar poizvedovati o Marijini prošlosti. Njenega moža so pred kratkim v Ameriki umorili drugi Kalabreži v nekem pretepu. Bila je svobodna. Mogla se je omožiti. Karol se je poročil zajo.

On jo je bil iztrgal smrti, otel jo je bil morju. Komu naj bi jo bil rešil tako lepo?

cestni zvezi oživotvori tudi električna tramvajaka železnica, bodo vatajali ob obali hoteli, vile, sanatoriji in kopališča, ki prinesejo življenje, promet in bogastvo temu po naravi blagoslovljenemu ozemlju, ki je doslej domaćini skoro ne poznajo in iščejo naravnih krasot in čudesev daleč v tujini, dočim jih imajo tu pred nosom v izobilju.

Nova obrežna cesta odkrije doslej neznan naravine krasote, in panorama, ki se bo nudil našim strmečim očem, ne bo prav nič zaostajala za onimi, ki jih nudi aloveča napoleonska cesta med Mentono in Nico.

Videli bomo ponosni grad Miramar z njega krasnim parkom, ki se zdi potniku kakor pričaran na onem nekdanjem golem kraškem rebu.

Nabrežje med Miramarom in Sešljancem, starodavni „Litus punicum“, so Rimljani bolje poznali, nego je pozna danšnji moderni Trst; kajti ončasno obrežje je bilo, ki je zalagalo kleti rimljanskih Cezarjev z imenitnim refoskom.

Dalje stopajoči potnik obrne svoj pogled na kraško planoto z nje pogrjem in južnimi rebri do Tržiča, v ozadju na snežno-svetle Alpe, v vznožju na rodovitno farlanske nižave z zvonom starega Ogleja; videl bo čisto različno, kako vali v morje svoje valove bistra Soča, in pa Gradež z njega lagunami.

Nato pride do razvelin onega srednjeveškega gradu, ki nekako markira vhod v sešljansko kopališče, kjer so v davnih časih lomili kamenje za gradbo palač v Ogleju.

Prišedemu do Devina zazre zgodovinski grad iz 15. stoletja in na to izvirke skrivnostnega Timava, ki ga opevajo čudne legende.

Ša kratko pot mimo sv. Ivana in potnik pride do solnato-zvepljenih kopelji v Tržiču, ki so služile že Rimljanom; v šestem stoletju pa jih je zasula povenjen iz Seče in so prišle še-le devet stoletij po tem zopet na dan. Sklepamo s Tržičem, ki napreduje v trgovskem oziru od dne do dne tako rapidno, da se že v deglednem času prav gotovo povzpne do trgovskega emporija one važnosti, kakoršno zavzemlje v naši monarhiji do danes samo še Trst.

Nova cesta ob morski obali bo odprla vrata na stečaj laški in nemški špekulaciji; a osobito nemški kapitali severa, ki se je že zajedel v napredujoči Tržič, bo iskal investicije v raznovrstna podjetja, ki vzrastejo ob morski obali tja doli do Trsta. Predvsem bodo skušali Nemci, da tu, nad glavami pomirnih Slovencev in zaslepljenih Lahov, gradijo vsemenski most do Adrije.

Ako bodo šli tja doli k morski obali celó Nemci s Severa, da bi si nabirali bogastva in pridobivali pozicijo za pozicijo; ali tudi tedaj ostanejo mirni in nedelavni primorski Slovenci domaćini, po katerih ozemlju bo deloma tekla rečna cestna proga?

Upati hočemo, da ne! O pravem času naj bi se zganili posamičniki in vodilni možje, in naj bi razmišljali, kaj je ukreniti, da bodo zamogli v danem trenutku stopiti pripravljeni v gospodarsko tekmo, ki se razvije ob morski obali od Trsta pa do Tržiča! Saj menda Slovenci nismo rojeni samo za pisarne in za oralo! In če ne bomo posezali aktivno v razna podjetja, ki nam vzrastejo pred nosom, ostanemo še dalje to, za kar nas smatrajo tujci: narod druge in tretje vrste!

Cesar ne bodo zmogli slovenski kapitali in slovenski strokovno zmožni ljudje, naj se k temu skušata pritegniti češki kapital in češka podjetnost, da bodo združene slovanske sile zamogle zavzeti vsaj na tej obali ugodno gospodarsko

Prvi meseci zakona so bili za Karola nekaj rajnice. Do tedaj ni niti vedel, da se more na svetu živeti tako srečno, tako sladko življenje.

A nekega dne ga je parobrodna družba pozvala in mu poverila poveljništvo novega parnika, ki je imel nadomestovati potopljene. Potreba po brezmejnem morju in po brezmejnem nebu se je zopet vzbudila v pomorščaku v obliki strastne želje. Poljubil je mater na čelo in Marijo na usta in odplul nekega večera proti zapadu.

Karol se je vrnil mesec dni pozneje. Nestrpnost njegove želje, da bi objel Marijo, je bila neopisna. Bilo je prvokrat, da je bil daleč od nje za dobo, ki se mu je zdela brezkončna. In kako težko — si je mislil — kako težko me pričakuje tudi ona, ona, ki me je znala tako ljubiti tekom nepozabnih, komaj prošlih mesecev. Oh, kako težko me pričakuje moja dragi ženska!

(Pride še.)

pozicijo, od koder naj bi se potem širila naša moč in veljava ob morju in čez morje.

Pisma iz Anglije.

London, 5. oktobra 1909.

I.

Parlamentarizem na Angleškem. — Liberalci in konservativci. — Njih programi. — Industrializacija in njene posledice. — Proletariat in beda. — Socijalisti in liberalci. — Svobodna trgovina ali zaščitna carina? — Boj konservativne manjšine proti liberalno-socijalistični večini. — Prognoza.

Ta mogočna industrializacija pa ni samo rodila onega ogromnega angleškega bogatstva, ki dela to deželo najimovitejšo na svetu, ampak je povzročila še drug ekstremitet: na vsem svetu ni zaslediti tolike neusmiljene in krute bede, kakor jo gledaš danes na Angleškem za vsakim ogromom. Pred pragom gostila, kamor ne moreš k večerji, če nimaš stotaka v žepu umirajo ljudje lakote na cestnem tlaku. Na tisoče ljudi spi po londonskih cestah, v mrazu in dežju. Njih edina odeja so — časopisi in plakati. Toda to ni samo v Londonu tako.

Proletarijata je vsak dan več. Armade brezposelnikov so ogromne. Kakor spada delavec v boljše ali slabše plačano kategorijo, ali pa tvori celo najbednejšo „črno sotnijo“, Lumpenproletariat, tako spada tudi k raznim izmed socijalističnih struj na Angleškem. Zmerni socijalisti so rdeči, radikalci nosijo belo znamenje. Eden izmed njihovih državnih poslancev je pozivljat le delavce naravnost na punt, češ, udero naj v hiše bogatinov in naj vzamejo, česar jim primanjkuje. Državna zbornica ga je ukorila s tem, da ga je izključila za dobo enega leta od vseh poslaniških sej. Z zanimanjem se bavim s temi vprašanji in ne bi se začudil, če se tu ali tam na Angleškem pojavi poskus delavske revolte, ki bi je ne bilo možno tako hitro udušiti, kakor pri nas, posebno če bi izbruhnila na raznih krajih obenem.

Pred tremi leti so zmagali na splošnih volitvah liberalci nad konservativci. Toda v parlament je stopila še mogočna skupina socijalističnih poslancev iz te ali one struje. Njih najodličnejša voditelja sta Kie Hardie in pa John Burns. Prvi je radikalen, popularen agitator in izborni govornik; Burns pa je bolj premišljena glava in mnogo bolj znanstveno naobrazen.

Liberalci so morali s to strujo, ki šteje okroglo šestdeset moč, računati, kajti vlado so mogli prevzeti le tedaj, če niso imeli proti njej te mogočne grupe, ki več tehta nego šteje.

Zaradi tega pa so morali tudi svoje programatične točke precej spremeniti in v svoje vino naliti mnogo vode. Tako so prodrli n. pr. skupno s socijalisti z zakonom, ki delavcem izrecno dovoljuje, da se o priliki stavk strožje postavljajo k prizadetim podjetjem, da pazijo na stavkokaze. Vsprejeli so socijalistični program občinske politike, takozvani municipalni socijalizem in tudi za podpravljanje železnice bi jih bilo dobiti. Ali v enem so si s socijalisti edini: bojujejo se proti tarifni reformi konservativcev.

Dejanaki položaj pa je v resnici tak, da bo Anglija prej ali slej prisiljena čuvati svojo industrijo z zaščitno carino, če ne, da še več podjetij reducirajo svojo produkcijo, ali pa jo celo ustavi, čemur naravna posledica bi bila: še večja armada ubožnega proletarijata.

Konservativci prav dobro izprevidjajo vas to in tudi ljudstvo razumeva polagoma ta fakt. Posebno bivši konservativni minister-predsednik Balfour *) skuša kovati železo, dokler je vroče. Razvili so neizmerno agitacijo po vsej deželi, tako, da postaja borba vsak dan zanimivejša. Vprašanje je samo, če se čutijo že notranje dovolj močne. Potem ni dvoma, da provocirajo prav kmalu nove volitve. Lordi v gospodski zbornici so ž njimi v intimnih zvezah. Liberalni proračun pride prav kmalu v lordski zbornici v pretres in če ga lordi odklonijo, potem bo sledila ministrska kriza in nove volitve bodo pred durmi.

Liberalci in združeni socijalisti se teh volitev prav posebno ne boje. Nekoliko več morda liberalci, ki so jim na raznih nadomestnih volitvah konservativci vzeli že več doslej vedno liberalnih mandatov. Socijalisti pa se upajo vrniti v še večjem številu.

Tega pa se ravno konservativci in lordi najbolj boje. Balfour je preveč spreten državnik, da bi dražil spečega mačka. To pa bo tudi edini kalkul, v obzired kateremu se morda vendarle premisljuje, da bi zavrgel liberalci proračun.

Prav v kratkem se položaj zjasni. Toda naj bo odločitev tako ali tako, eno je gotovo: ne bo več mnogo časa, da pa de zadnja trdnjava svobodne trgovine. — Kakor so se do danes že vse moderne države obdale z zaščitno carino, tako je dobi prav kmalu tudi Anglija, ker postane to ekonomski postulat njene industrije, tako glede na kapital, produkcijo, kakor delavske mase.

(Zvršetak tega članka.)

*) Izgovori: Balfour.

Obisk mladoturkov in tržaška grška kolonija.

Kakor znano, pride takom tega meseca večja družba mladoturkov v našo monarhijo, kjer obiščejo več mest in med drugim tudi

Trst. Med temi izletniki je dober del trgovcev.

Zato je naznanila tudi trž. trg. in obrtna zbornica danajski trg. in obrtni zbornici, da vsprejme turške izletnike v Trstu predsedništvo zbornice. S tem pa ni bila zadovoljna tukajšnja grška kolonija, posebno pa ne nekateri grški člani trgovske in obrtne zbornice. Predsednik trgovske zbornice, Demetrio, ki je tudi Grk, se je zato obrnil ponovno na dunajsko trg. in obrtno zbornico ter zahteval, da turški izletniki sploh ne smejo priti v Trst, češ, da se je bati tu sovražnih pojavov proti Turkom! Predlagal je, naj se pošlje Turke preko Reke.

Pred par dnevi pa je imela trgovska in obrtna zbornica po zahtevi namestništva sejo, kjer je prišlo do strastne debate in v kateri so grški člani zbornice protestirali proti temu, da bi se sprejelo slovesno sovražništvo njih domovine. Neki člen zbornice je bil sicer toliko pameten, da je vprašal, kaj je mari Trstu konflikt med Turčijo in Grško in zakaj naj bi bil Trst napram ptujim gostom neuljuden radi v Trstu živeti Grkov. No, končno so gospodje v zbornici sklenili, da naprosijo komisijo za pospeševanje tujkega prometa, naj sprejme družbo mladoturških potnikov.

Ker je v Trstu marsikaj na glavo postavljeno, mora biti pač tudi to. — Dočim bodo v drugih mestih, ki nimajo niti od daleč toliko interesa na dobrih odnosih s Turčijo, kakor naše mesto, sprejeli mladoturške trgovske in obrtne zbornice, jih sprejme pri nas komisija za pospeševanje tujkega prometa. Ne bi bilo temu kaj ugovarjati, ker je med izletniki tudi ljudi, ki potujejo le radi zabave, in ni torej nikakega direktnega povoda, da bi jih sprejela trgovska zbornica. Ali, če jih sprejmejo v Budimpešti, na Dunaju, v Pragi, Gradcu i t. d. trgovske zbornice, bi jih morala sprejeti tudi v Trstu. — In vendar se to ne bo zgodilo! In zakaj ne?

Zato, ker to noče par sem priseljenih Grkov, ki bi morali biti veseli, da imajo v Trstu svojo lepo eksistenco, a ne da bi vlekli v naše mesto svojo panchelensko politiko. Kak povod naj bi bil, da ne vsprejme turških izletnikov tudi v Trstu trgovska in obrtna zbornica? Zato, ker večina členov omenjene družbe mladoturkov niso trgovci? A iste razloge bi moge navajati tudi zbornice v Budimpešti, na Dunaju, v Pragi itd. In vendar to niso storili. Zakaj naj bi napravil ravno Trst izjemo? Radi bojkota minole zime, češ, da so izletniki člani mladoturške stranke, ki je provzročila s svojim bojkotom mnogo škodo tržaškemu mestu! Ali, danes bojkot ne traja več in ravno zato bi bila dolžnost trgovske in obrtne zbornice, da bi postrebela zato, da ponesejo mladoturki iz našega mesta najboljše utise v domovino, ker, kakor so oni lahko provzročili naši trgovini na milijone škode, bi ji uteguli prinesiti tudi milijone dobička.

Vsekako pa način, kakor se pripravlja vsprejem mladoturkov v Trstu, in primeren pridobiti simpatije mladoturkov za naše mesto. Par tržaških grških milijonarjev lahko uganja svoje burke, a ko bi nastala zopet taka kriza, bi trpeli v prvi vrsti naši delavci in trgovci vseh strok, mali in veliki. V spominu nam je še vsem kriza, ki je zavladala o priliki zadnjega bojkota in kakor kaže, nam bi hoteli tukajšnji Grki zopet nakopati na glavo kaj podobnega. A kar je pri vsej tej aferi najbolj žalostno je, da se je večina naše trgovske zbornice slepo pokorila par grškim megalomanom, ki so popolnoma pozabili na obzire, ki so jih dolžni mestu, v katerem so dobili gostoljubno streho. Ob enem pa dokazuje ta slučaj ponovno, da vladajoča italijanska stranka ni sposobna, da bi čuvala interese mesta in njenega prebivalstva.

Kriče sicer „Siamo in casa nostra“, a na zadnje komandira v tej „casa nostra“ vsak grški priseljenec, samo ne oni, ki bi moral zapovedovati.

Ličko-dalmatinska železnica.

Splitaki župan dr. Mihaljević je vsprejel poročilo, da se skoro začne z gradbo ličko-dalmatinske železnice. Tozadavna pogajanja med avstrijske in ogrske vlade so baje srečno dovršena.

Prestolonaslednik v Dalmaciji.

Splitako „Naše Jedinstvo“ poroča, da v kratkem obišče Dalmacijo prestolonaslednik, nadvojvoda Fran Ferdinand s nekaterimi člani vladarske rodbine. Visoki gosti obiščejo baje neka večja dalmatinska mesta in se potem povrnejo na Dunaj preko Bosne.

Jadranska železnica.

Iz Carigrada javljajo, da so prišli tjakaj francoski inženirji, katerim je poverjen studij železniške proge Dunav-Jadran, ki so že začeli s svojim delom.

Državno redarstvo v Zadru.

Predvčerajšnjim je deželni zbor dalmatinski glasoval predlog deželnega odbora, da se v Zadru uvede državno redarstvo. V imenu šestorice „Italijanov“ je protestiral posl. Krekich, ki je rekel, da Zadar ni zaslužen te „sramote“. Zadar in vsi dalm. „Italijani“ da hočejo mir in samo mir. Kakor so v Istri prišli do narodnostnega mira, tako bi se moralo priti tudi v Dalmaciji, ali tu se godi nasprotno: sovraštvo se zaostruje.

Hrvatski govorniki Tresić, Milić, Biankini in druge so poučili o „italijansko“ šestorico o potrebi energičnih sredstev, da se v Zadru nehalo azijski odnošaji. Tudi vladni zastopnik Tončić je potrdil, da tu ne gre za kako utesnitev občinske autonomije, ampak za to, da se namesto nesposobnih agentov občinskega redarstva postavijo nepristranski varuhi miru.

Za zakonski načrt, da se v Zadru uvede državno redarstvo, so glasovali Hrvatje in 2 Srba.

Pet Srbov je glasovalo proti, da demonstrirajo proti avstrijski policiji sploh.

Nemški strahovi.

Včeraj smo na kratko omenili, da nameravajo skleniti v niževavstrijskem, gornjeavstrijskem, solnograškem in predarelškem deželnem zboru zakon, s katerim se proglašajo nemščina kakor edini razpravni jezik dotičnih deželnih zborov, ter uradni in poslovni jezik občin in drugih avtonomnih korporacij. Ta zakonski načrt nima za zadnje tri dežele sploh nikakega praktičnega pomena, ter se itega ne more smatrati za drugo, nego navadno demonstracijo.

Na niževavstrijskem je to že drugače. Tam je že par občin, v katerih se govori češki jezik in v katerih se uraduje češki. Sankcionirajo tega zakona za niževavstrijsko bi bilo torej navadno gaženje člena XIX državnih temeljnih zakonov, navodno nasilje, za katero bi se moralo posaditi na zatožni klopi ministra, ki bi soppodpisal razglašanje takega zakona. Vendar je tak zakon zelo domoljiv, da bi kaj pomagal nemštvu! Ako Nemci, ki so stoletja vladali nad to nearečno državo, ki imajo še danes v rokah ves državni aparat, suknjo in škarpje, ne čutijo v sebi toliko samozavesti, da bi si brez izjemnih zakonov ohranili ne-le svojo narodnost, ampak tudi svoje prvenstvo v državi, tedaj dajajo s tem samim sebi najslabše moralno sprječevalo. Bodočnost kakavega naroda ni v izjemnih zakonih, ampak v njegovi notranji sili. Nemci, ki trde vedno, da se ne boje nikogar razun Boga, bi se morali za pravo sramovati takih zakonov. Da so Gornjeavstrijske, Solnograška in Predarelška danes izključno nemška, jim ni še nikdar nihče oporekal. A niževavstrijska? Nemci zatrdjujejo, da je ta dežela izključno nemška. Ako je to res, potem je pač nepotreben vsaki zakon, ki bi to nemštvo še posebej potrdil. A vzemimo, da temu ni tako, da je torej na niževavstrijskem res tudi Čehov in drugih Slovanov; — potem pa tudi nikak izjemni zakon ne spravi s sveta te resnice. In če je res, da Čehi prodirajo na škodo nemštva, potem ne zaustavi tega prodiranja niti projektirani zakon, ker naravni razvoj pojde dalje svojo pot tudi proti njemu.

Nemci kažejo s to svojo gonjo ne-le svojo popolno moralnično dokadenco, ampak tudi popolno pomanjkanje zupanja v sami sebi.

Nemci naj si skušajo zagotoviti svojo bodočnost z izjemnimi zakoni; mi pa vemo, da je naša bodočnost v naših zibelkah in v delu.

Dnevne vesti.

ODBORNIKE politič. društva „Edinost“ nujno prosimo, da se gotovo udeležijo zelo važne in nujne seje, ki bo danes ob 3. uri popoldne v prostorih „Slov. čitalnice“.

Slovenca bi si želel v — Slavoniji. — „Piccolo“ namreč. To posnemljemo namreč iz članka, v katerem jeznio mrcvari nekakega založnika v Florenci, ki je izdal neko knjigo, v kateri prebrača zares naravnost grozovite geografske krole, ko navaja imena italijanskih mest v Avstriji. To vam tlači skupaj: Bosno in Bukovino; Hercegovino, Ietro in Galicijo; Tirolsko in — Šlezijo. Med mesti z poitalijančenimi imeni navaja tudi: — Prago, Ljubljano, Solnograd i t. d.

Čitateljem bo menda dovolj, da strme občudujejo fenomenalno nevednost dotičnega avtorja. „Piccolo“ bi torej ne bilo zamerjati, da se hudoje, ako bi se hudoval le radi ignorance. Na tem mu ni toliko; peni se od jeze v glavnem zato, ker avtor navaja med imeni mest, ki so „poitalijančena“ tudi: Bolzano, Trento, Rovereto, Pola. Ne moremo si pa kaj, da ne bi spomnili „Piccola“, da ta ignorant — kakor ga imenuje — ne živi morda kje med „barbari“, kamor še ni poslal žarek kulture, ampak je obiskoval šole v blaženi, solnčni deželi 2000-letne kulture!

Sedaj umejemo tistega italijanskega stotnika, ki je tožil nedavno v italijanskem vojaškem glasilu, da prihajajo v italijansko vojsko absolutni srednjih šol, ki niso še nikdar čuli geografskega imena — Egipt!

S tem bi mi zavrtili s „Piccolom“ in ga prepustili njegovi jezi, da se ni oni avtor v svoji geografski — perfektnosti spomnil tudi na Slovence s tem, da nas je postavil — v Slavonijo, in da ni „Piccolo“ k tej ovlariji napisal vzklika: La Slavonia è così lontana dalle rive d'Arno, e... gli sloveni ci starebbero così bene!

Hvala lepa — gospod „Piccolo“! Je že verjetno, da bi se nam v Slavoniji bolje go-dilo, nego se nam tu — sedaj! Ali mi

ostanemo vendar tu v trdni veri, da nam bo tudi tu bolje, ko „Piccolo“ in družba — od-gospodarijo!

Odlikovanje. — Viši finančni respicijent Karol Volšan je dobil srebrni zaslužni križec, ker je rešil tri osebe, da niso utonile.

Deželni zbor tržaški bo imel svojo sejo jutri, v petek d. 15. oktobra ob 7. uri zvečer. Na dnevnem redu je med drugim zakonski načrt o varstvu kmetijstvu koristnih ptic, zakonski načrt o spremembi § 126. mestnega statuta, zakonski načrt o mestni kanalizaciji, volitev členov v deželno komisijo za davek od obče pridobnine in v prizivno komisijo za osebo dohodninski davek.

Enketa za zakon o zavarovanju pomor-čev. — V prostorih naše trgovske zbornice vršijo se te dni seje raznih predstaviteljev oblastni in izvedencev v pomorski stroki, ki razpravljajo o vladnem zakonskem predlogu o zavarovanju pomorščakov.

Enketo predstavlja člen gospodske zbornice, dr. Baernreither. Ker so na enketo zastopani tudi interesi hrvatski krogi iz Dalmacije, se ukrepi predsedstva prevajajo tudi na hrvatski jezik.

Ljudska predavanja v Trstu v veliki dvorani „Narodnega doma“. — Prvo predavanje se bo vršilo v nedeljo dne 17. oktobra 1909. ob 10. uri popoldne. Predaval bo deželni poslanec dr. Josip Wilfan o „Razvoju tržaške luke“.

Predavanje bo ilustriral s slikami, ki se bodo proizvajale s ektopikonom.

Slovinci in Slovani! Pokažite z mnogo-štavnino udeležbo, da se zanimate za napredek in kulturo!

„Učiteljsko društvo“ in ak. far. dr. „Balkan“.

Tudi na smetiščih je najti tu pa tam kaj za porabo. — Brskajoč po Kutinovem smetišču, imenovanem „Hudičev rep“ (Coda del diavolo), sem našel sledeča:

„Carlolina rinvenuta.“

„E' uso generale dei viaggiatori di commercio di rilasciar al cliente, assumendo una commissione, dei promemoria o meglio stabiliti. Ecco come un cliente interpretò lo stabilito:

Sinor

Prom s mor ia
von p n. n. treist

Laprego mandima kvel Buril de oljo kezo skrito par 30 Settembre a 96 karone altridure per altro ano a 92, karone prego mada subito gar Jorani Scitar

Komen N. 151

Stacijon Naberzina

kome zekrito aletera.“

Dasi nas Kutinovo smetišče sramoti v vsakem izdanju, smemo mu biti hvaležni na tem, da žigosa bedaatega trgovca, ki podpira trditi in sramoti narod in sebe! Mi nočemo trditi, da to, kar je tu gori priobčeno med navodnicami, odgovarja tudi resnici in pričakujemo, da napadeni trgovci stari svoje dolžance. Porabljamo po to priliko, da zopet enkrat predložimo našim trgovcem na deželi, kako sramoto in škodo delajo svoji in naši narodni stvari sličnim dopisovanjem!

Nas je sram! Ni-li sram tudi vseh vas, ki naročate za svoje slovenske kroge — blago pri naših zagrizenih nasprotnikih, ki vas v zahvalo smešijo po svojih smetiščih?!

Sramota! Sramota in še enkrat: sramota!!!

Telefonska proga Gorica Gradiška. C. kr. trgovinsko ministerstvo je dovolilo z odlokom od 2. t. m. št. 34085/p zgradbo medmestne telefonske proge iz Gorice v Gradiško s telefonskim omrežjem v Gradiški pod pogojem da prispevajo interese in gradbenim stroškom proge Gorica Gradiška 30%.

Govorilna pristojbina za navadni triminutni pogovor med telefonskimi omrežji v Gorici in Gradiški se je določila na 40 st.

Razpisani službi. Pri zavarovalnici proti neugodam na delu za Trst, Primorsko, Kranjako in Dalmacijo sta razpisani dve uradniški mesti V. čina z začetno letno plačo K 3160. Več je razvidno iz včerajšnjega „Oser. Triestino“.

Porotno sodišče.

Danes ob 1 1/4 po polnoči je bila izrečena razsodba proti vionimcem v kopereki sostolnici. Na podlagi pravoreka porotnikov so bili obsojeni Ružich, Jenko, Norbedo in Plojer po 4 leta težke ječe, po 3 leta z enim postom vsake tri mesece, Fumi 3 1/2 leta in Bassi 5 let težke ječe, Tercion 1 leto in Persich 6 mesecev. Alojzija Plojer, Brandolin in Metuglio so bili oproščeni.

Tržaška mala kronika.

Demonstracije radi Ferrera. — Ko je zvečer došla vest, da je bil španski revolucijonarec prof. Ferrer umrten v Barceloni, je šla večja množica socialistov z državnim poslancem Pittonijem in drugimi državno-ia deželnozborniki socijalističnimi poslanci na delu demonstrativno na veliki trg. Tukaj je hotel posl. Pittoni nagovoriti množico, a policija mu je to zabranila. Množica se je na to podala nazaj v delavski dom.

Španski konzulat, ki se nahaja v ulici S. Nicolò, je bil zastražen od redarjev.

Razne skupine demonstrantov so pozivale lastnike raznih vseljskih lokalov, naj mirnim potom v znak žalosti zaprejo lokale,

Tako so bili zaprti vsi kinematografi in „šantani“. Gledališka predstava v gledališču „Fenice“ je bila pa prekinjena in je občinstvo brez večjih incidentov zapustilo gledališče.

Skupina demonstrantov, ki je šla živigat pod stanovanje španskega konzula, je bila razglašena od redarjev.

Ob 11. uri je bilo vse mirno.

Zasačen. — Predvčerajšnjem zjutraj ob 6½ je zasebnica Antonija Mariola, stanujoča v ul. Croceta št. 12, zasačila nezaposlenega mornarja Frana Švagel, starega 18 let, iz Štanjela, ko je ravno hotel ulomiti vrata njenega stanovanja. In to ni bilo niti prvič, ko je Švagel poskušal vkrasti pri njej.

Bil je aretiran.

Težek tram je padel včeraj na noge v svobodni luki 48 letnemu težaku Mihaelu Vitezu ter ga precej težko poškodoval. Vitez je moral v bolnišnico.

Povožena. — Včeraj zjutraj je 2letna Arieta Corpeudra stanujoča v ulici Zovenzoni št. 1 šla neopažena na ulico in je prišla tu pod neki voz. Dobila je težko rano na glavi in jo je morala mati odvesti v bolnišnico.

Osemletni šolarček Jurij Vekjet iz Sv. Ivana se je včeraj z drugimi tovariši igral blizu travnice testenin bratov Girardelli. V tem je prišel mimo voz, pod katerega je prišel Vekjet. Kolo mu je strglo desno stegno. Zdravnik z rešilne postaje je dal tudi njega prenesti v bolnišnico.

Hotela hitro ozdraviti. — Eliza Fragiaco, stara 27 let, stan. v ulici Calvola št. 10 je že dlje časa imela trkulno. Zatekla se je k zdravniku, ki jej je predpisal zdravljenje. Fragiaco je pa menila, da bo prej ozdravila, če izpije zdravilo naenkrat in ne v dozah, in zato je tudi v enem dušku izpraznila stekleničico. Ali kmalu potem so se pokazale zle posledice tako, da je morala zopet poklicati zdravnika z rešilne postaje, ki jej je nudil prvo pomoč in jo dal potem prenesti v bolnišnico.

Polna vreča je včeraj popoldne padla na nogi 37letnemu težaku Cerkvniku, stan. v ulici Giuliani št. 31., tako da se mu je zvinila noga. Zdravnik ga je dal spraviti v bolnišnico.

Loterijske številke, izrečane dne 13. oktobra:

Praga	76	47	13	53	43
Lvov	84	60	85	88	67

Koledar in vreme. — Danes: Kalist pap. — Jutri: Terezija dev.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne

+ 22° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorako: Sametirja oblačno. Hladni vetrovi. Temperatura mila.

Naše gledališče.

Nioba.

Nioba, hči Tanta in žena tebankega kralja Amphiona je rodila svojemu možu sedem sinov in sedem hčera. Radi te sreče se je prevela, da se je predzrnila primerjati sebe z Leto, ki je rodila le dva otroka, namreč Apolona in Artemido. Zato pa sta Apolon in Artemida umorila vse Niobine otroke.

Bogovi so se naveličali Niobine žalosti ter jo spremenili v kamen, a še iz kamena so tekla neprenehoma solze.

To bajko iz grške mitologije sta porabila angleška pisateljica, da nam z duhovito satiro v obliki burke prikaže razliko v življenju, mišljenju in nazorih med grško antično in našo moderno dobo.

Kratka vsebina te burke, ki so jo uprizorili minulo nedeljo prvič na našem odru, je sledeča:

Kip Niobe je prišel v posest eksaltiranega lorda Hamiltona Tomkina, ki ga je zavaroval pri „Splošnem zavarovalnem društvu“ za 10 tisoč funtov šterlinov. Peter Dunn, ravnatelj „Splošne zavarovalne družbe“ je vzel kip radi večje varnosti na svoje stanovanje.

Kljub temu pa je bil Peter Dunn vedno v velikih skrbeh za kip. Celo v sanjah je neprestano govoril o Niobi. Lord Tomkins je pripovedoval Dunnu zgodbo Niobe in omevil, da bi se lahko zgodilo, da kip oživi. Upravitelj Dunn se je lordu sicer smejal v obraz, vendar pa mu ni mogla iz glave misel na to eventualnost. Čim je torej zaspal, mu se je naenkrat zasanjal, da je prišel kip v dotiko z električnim tokom, in ta da je obudil Niobo k novemu življenju. Dunn je predstavljal oživljeno Niobo svoji družini kakor novo guvernanko. Iz tega se je izcimila celo vrsta smešnih zapletov. Žena mitološkega grškega kralja Amphiona v ulogi moderne guvernante! Že sama ta pripetობა mora izvesti človeku smehljaj na ustnici!

Igrali nam bi se dalo marsikaj prigovarjati, ker trpi toliko na tehničnih, kolikor na logičnih hibah. Vendar pa dosega svoj glavni namen — da kaže razliko med modernim in antičnim življenjem, med nazorji, ki so vladali med stari in Grki in nazorji, ki vladajo med nami.

Igralo se je dobro. Gospa Danilova je bila Nioba, da bi si težko mislili bolje. — Gospod Lesić je žel zaslužene aplavze; žojim je pridobil naše gledališče moč, ki mu bo mnogo koristila. Najprej bi mu čestitali, da je tako srečno premagal jezikovne težave; srečovali bi mu le še nekoliko več pažnje.

razločnemu naglašanju zadnjih zlogov. Gospa Ponikvarjeva je igrala jako dobro soprogo, ki ne more verovati v nezvestobo svojega moža, dočim je bila g. Garmekova istotako dobra stara devida, ki je nejevolna na ves svet. Gospica Mekindova je naša ljuba stara znanica iz prejšnje sezone: vsikdar ljubka, ljubljena občinstva. Tudi v nedeljo je izborna pogodila navično in nagično Heto, ki je nekaj extant terrible v družini Petra Dunna. Gosp. Zvezdan nam je jako ugajal v ulogi dostojanstvenega lorda Hamiltona, a tudi g. Bratina je zadovoljivo rešil svojo kratko ulogo Siloksa; istotako nas je g. Boleslavski (Komelij Griffin) podprl v ugodni sodbi, ki smo jo zadnjič izrekli o njem. Tudi ostalim igralcem ni kaj prigovarjati. Reči moremo, da je bil splošen utis predstave jako ugoden. Občinstvo je bilo zadovoljno in je temu svojemu zadovoljstvu glasno dajalo izraza po vsakem aktu.

Z dvema prvima predstavama je odbor „Dramatičnega društva“ dokazal, da resno misli in se trudi za napredek in izpolnitev „Slovenskega gledališča“ v Trstu. Videli smo letos resnejšo igrano in nasmejali smo se burki: obe sta nas zadovoljili. Igralski ensamble je tudi pokazal, da si nekaj upa in tudi dosega. Zato prav trdno verujemo, da se bo letošnja gledališka sezona dovršila v popolno zadovoljstvo in v prospeh slovenske stvari v Trstu.

Prihodnjo nedeljo bomo pa občudovali velečarobno igrano

„Pepelko“.

To bo nekaj posebnega, zlasti za naše otročiče. Kaj takega niso naši mali še zlepa slišali in videli.

Pa bo res lepo. Čarobni balet bomo videli, godba bo svirala in vse bo kakor v bajki: divno in čarobno.

Tudi g. o. sta bomo imeli. Gospod Verovšek, naš ljubi in stari znanec, pride iz Ljubljane. Nastopi tudi gospica Vera Danilova iz Ljubljane v ulogi Pepelke.

To nedeljo bo tako lepo, da morajo naši mali in — veliki napolniti dvorano. — Kajti tudi za odrasle bo redek in nenavaden užitek. Pomisla se za kratke ure in zopet enkrat bodo živeli brezskrbno in mladost in sreča polno življenje.

Tržaška gledališča.

POLITEAMA ROSSETTI. — Danes bo ljudska predstava opere „Wally“ ob znanih cenah.

V soboto bo premiera Puccinijeve opere „Madame Butterfly“.

Društvene vesti.

Tržaško kolesarsko društvo „Balkan“ vabi vse gg. člene na važni sestanek, ki se bo vršil nocoj ob 9. uri v kavarni „Migerva“. Odbor.

Učiteljsko društvo za Trst in okolico vabi gg. pevke in pevce k pevski vaji, ki bo danes, v četrtek, 14 t. m. ob 5. uri pop. v „Slavjanski čitalnici“ v „Narodnem domu“. Vabljeni so tudi novinci.

Peysko in glasbeno društvo v Trstu (podružnica „Glasbene Matice“ v Ljubljani) ima svoj ustanovni občni zbor v torek 19. t. m. v Čitalnični dvorani. Kako nujno potrebno je bilo to društvo kaže dejstvo, da se že sedaj oglašajo učenci za glasbeno šolo, ki se odpre 1. novembrom. Opozorjamo že danes vse stariše, da pravočasno prijavijo svoje otroke, da se razdeli učne ure soglasno z učenci (učenkami) ter učitelji.

Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda javlja, da priredi dne 6. novembra ume niški koncert, na katerem nastopi naša priljubljena pevka Mira Costaperaris, ki jo bo spremljevala vojaška godba. Vpored sledi, danes opozorjamo le na dan 6. novembra.

Darovi.

Za obrambni sklad družbe Sv. Cirila in Metodija je podaril g. Kavčič Dragotin, zaseb. v Ljubljani, 5 kron. Denar je založen v „Trgovsko-obrtni zadrugi“ v Trstu na hran. knjižico št. 1012. Podpisani pozivlja vse one, ki so se priglasili, da darujejo v ta namen, naj se odzovejo čimprej.

Tajnik T. O. Z.

Na veselici Trž. kol. društva „Balkan“ so preplačali ustopnino: Vladko Ternovec K

2 praktikanta

za spedičijo se iščeta.

Biti morata iz poštene hiše ter razun slovenščine oziroma hrvaščine znati nekaj italijanščine ali nemščine. Naslov pove uprava Edinosti.

Carlo Bicchi
ulica dell' Olmo št. 7. prve nad.
vogal Melin a Vapors.
: **Zaloga slik** :
ogledal, modiljenov, obešal, negotovljenih oblik, blaga za ženske oblake, desnikov, kakor tudi solčnic, perila itd.
Prodaja tudi na upanje.

: Odlikovana Pekarna in slaščičarna :

z zlato kolajno in križcem na mednarodni obrtni razstavi v Londonu 1909

Trst, ulica Acquedotto 15. - Podružnica ulica Miramar 9

naznanja slavnemu občinstvu, da ima

trikrat na dan svež kruh.

Prodajalnica je tudi dobro preskrbljena z vsakovrstnimi bliskoti, posebno za čaj; ima razne fine vina in likerje v buteljkah in fine desertne bombone. Sprejema naročila za vsako vrstne torte, krokanje itd., kakor tudi vsake predmete za speči. — Ima tudi najfinjšo moko iz najboljših mlinov po najnižji ceni. BREZPLAČNA POSTREŽBA NA DOM. Priporočam se za obilen obisk z odličnim spoštovanjem Vinko Škerk.

Velika skladišča manifakturnega blaga in konfekcij za gospode, gospe in otroke.

Plačilo na obroke.

M. B. Katz

TRST - ulica Sanità 16, II. nadstr.

Podružnica v Gorici, ulica Alvarez 3, I. n.

Cement - Portland

„SALONA“

Družbe „SPALATO“

Anonimno deln. društvo cementa Portland SALONA.

Letni proizvod: 10.000 važon.

IZKLJUČNI ZASTOPNIK

Leopold Feiner, Trst

:: Pisarna :: Zaloga Cementa

ul. Carradori 16 Riva Grumula 2

Telefon 605. Telefon 23-30

Naznanjam slav. občinstvu, da prodajam

rujavi sladkor

na drobno in debelo po zelo nizki ceni

GODNIG

Trgovina jestvin v Trstu — Via S. Giovanni št. 8 (prej Via Nuova).

ANTON SKERL

mehanič, zapriseženi izvedenec

TRST, Carlo Goldonijev trg št. 11

Zastopnik tovarne koles in motokoles „Pue“

Napajava in zaloga električnih svetilnic, lad in pralnih strojev, sonofonov, in fonografov. Zaloga priprav na vsoti glavnih delov za popravila strojev, koles, motokoles in Velika zaloga pripadkov po tovar. cenah

TELEFON št. 1734.

OGLASE

treba naslovijati na „Inse-
ratni oddelek Edinosti“.

LASTNA HIŠA :: Telefon št. 262

LASTNA HIŠA :: Telefon št. 262

Največje narodno spedičijsko podjetje na Kranjskem

JOSIP SKERLJ

Ljubljana, Dunajska cesta 29 (ex Bavar. dvor)

se priporoča za vsa v spedičijsko stroko spadajoča naročila, katera izvrši točno in solidno

: po najnižjih cenah.

000000 000000

NOVO POGREBNO PODJETJE H. STIBIEL in drug

se je preselilo na

Corso 49 (Piazza Goldoni)

z bogato opremo zavsakovrstni pogreb. in prodajalnicu mrtvaških predmetov in vsakovrstnih vencev iz umetnih cvetlic perle, porcelana. — Velika zaloga

voščenih sveč

Prodaja na debelo in drobno.

Umetni zobje

Plombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Zsche

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

G. Levi Minzi & Co.

Nova in bogata zaloga vsakovrstnega

POHIŠTVA

Spalne in jedilne sobe na izbero.

Najnovejši uzorci.

Trst, Via dei Rettori št. 1

Telefon št. 71 Romano IV

Giuseppe Waldner

TRST - ulica Medla 3 - TRST

Zaloga jelovega lesa s prodajo na drobno in debelo. — OKVIRJI iz bukovega in jel. lesa.

Izbera vsakovrstnih obloženih in ostruženih predmetov iz bukovega in jelovega lesa itd.

Bogata izbira obložkov. - Lopate za pekárje.

5.—; dr. Josip Mandić K 2.—: Gorenjec Josip K 1.—; Stibil 80 stot.; po 50 stot.: Ponikvar, Mitrovič, Perdič, Medić, N. N., N. N., Nudorfer 40 stot., Marc 30 st. Ker se ni mogel udeležiti, je doposlal g. Kravos 1 K. Priročna hvala! Odbor.

Za nakup daru „Trž. nar. dar“, zmagalou prve jugoslovanske dirke, ki se je vršila dne 26. m. m. so darovali: Dr. Just Pertot 7 K.; po 5 K.: Milka, R. Gregorin, Zinka Rybářeva, Miciha Gorenjčeva, Toni in dr. Jor. Abram; Ga. A. Slavik 4 K.; po 3 K.: Darinka Bogdanovičeva in O'ga Vatorčeva; po 2 K.: Duška Mankoč, Linčič Kaus, Tončiča in Celestin Sirk, L. Kalister, Marija Abram, Vatorčev Fran, O'ga Babuderjeva, dr. Brnčič, dr. Pretner, Jos. Prunk, V. Šircelj, V. Stepančič, D. Trošt, Ant. Mahne, Vek. Zega, Bartelj, Rozman, Gr. Babič, Žgur & Popatnik in Leop. Žgur; po 1 K.: Mimi Kalistova, Ana Faningerjeva, K. Markuža, J. Černe, Jos. Kovale, D. Batistič, J. Bolonič, H. Furlan, Perhavec, Plešničar, L. Bajk, Franceskin, A. Jerkič, dr. Jrgolič, dr. Starč, Iv. Pessa, Jos. Šorn, Ant. Šorli in Millonig. Veliko dušnim darovateljem najtoplejša hvala! Odbor Trž. koi. dr. „Balkan“.

Za podružnico sv. Cir. in Met. pri sv. Jakobu se je nabralo med trdovratnimi brezverci pod geslom: „Vse za napredek in omike millega naroda“ kron 3'40. Denar brani uprava.

Nar. delav. organizacija
Gosti na N. D. O. Odborniki so vabljeni na izvenredno sejo, ki se vrši danes četrtak točno ob 7. uri zvečer. Predsednik.

Zveza jugoslov. žel. — Jutri v petek ob 7½ uri zvečer odborova seja. Predsednik.

Vesti iz Goriške.

Umrl je v torek dopoldne v Šmerjah na Vipavskem pravnik Ivan Favetti, vrl narodnjak.

Na vozu zaspal je Karol Persolja iz Gojač, ko se je pehal proti domu, v snu je padel z voza in se pri tem tako poškodoval, da je moral v bolnišnico.

Tifus se pojavlja tu pa tam. V bolnišnico so te dni sprejeli zopet dva bolnike.

Dražba konj. Danes v četrtak 14. t. m. bo na živinskem trgu ob 10. uri predpoludne dražba 6 konj tuk. topičarstva.

Razstava goveje živine. V Gorici bo 22. t. m. razstava goveje živine za občine goriškega sodnega okraja, izvenšči občino Ločnik, in pa za občine Dolnje, Kozbana, Medana in Biljane. Podeljevala se bodo darila v denarju, in sicer dve po K 50, štiri po K 40, šest po K 20 in osem po K 20. Kdor se ni še vpisal za to razstavo, naj stori to takoj!

Vesti iz Istre.

Istrski deželni zbor odgojen. Valed najvišega ukaza je z dne 16. oktobra t. l. odgojen deželni zbor mejne grofije istrske.

V Lovrani se mudi sedaj poljski pisatelj Henrik Sienkiewicz, V Opatiju pa pride boje v kratkem slavni norveški pisatelj Björnsterne Björnson.

Vesti iz Kranjske.

S Planine pri Vipavi: Narodno bralno društvo „Ostri Vrh“ na Planini pri Vipavi priredi v nedeljo dne 17. t. m. veliko društveno veselico s petjem igr in plesom.

Društvo je še mlado, obstoji še le eno leto. Ali že ima sovražnikov, ki je hčejo uničiti na vsak način, da si je društvo vele potrebno.

S Planine odhaja vsako leto (in to največ mladine) v Trst. Ker nevedni in nezavedni se mnogi njih potujejo. Mesto da bi množili vrste naših bojnikov v Trstu, množijo vrste naših narodnih nasprotnikov!

Kdo je temu kriv? Kdo je kriv temu, da so letos na volitvah v Trstu nekateri Planinci glasovali z italijansko „liberalno“ stranko? Temu je kriva ljudska nevednost, narodna mladost!

Ko je otrok zapustil ljudsko šolo, ne dobiva več knjige v roke, niti časopisa ne. Brez nadzora, nezaveden nima tak človek nikake narodne odporne sile. Vprašal sem nekega, zakaj da ni volil slovenskega kandidata, ko sam ne umeje niti besedice italijanske? Odgovoril mi je, da je oddal takov listek, kakoršnjega so mu dali v roke. Ali bi bilo možno kaj takega, ko bi bilo ljudstvo, ko zrasla domača tla, dovolj poučeno? Je-li potem takem naše društvo brezpotrebno? In vendar je nekaterikov, ki trdijo teko, med njimi posebno naš — g. župan, ki hoče na vsak način uničiti društvo! Ustanovljeno je bilo blagim namenom in veselo so se priključili člani. Društvo je bilo hotelo se slavnostjo otvoriti svoje delovanje. A kaj smo doživeli? Županstvo je brzojavilo na okrajno glavarstvo, da se hoče prirediti — demonstracije! Proti komu pa naj bi bile demonstracije? No, svoj namen je dosegel!

C. k. okrajno glavarstvo je na podlagi teh poročil znanstavilo godbo 47 pešpolka iz Gorice.

No, kakor da to še ni bilo dovolj nasprotovanja. Društvo je nameravalo ustanoviti ljudsko

knjižnico. Ker pa mu je primanjkovalo potrebnih sredstev, se je obrnilo na županstvo s prošnjo, naj dovoli društvo veselico s plesom v prid prepotrebni ljudski knjižnici. Županstvo pa je ravno tako prošnjo odbilo, češ, ljudska knjižnica je ravno tako brezpotrebna kakor društvo samo!

Pod takimi udarci se je bilo bati, da si društvo ne opemre več. Ali jekleni enerzi členu se je zahvaliti, da se je društvo vzdizalo in hoče delovati! Zato prosimo bližnja društva, naj vpoštevajo to, in naj se udeležijo naše prireditve dne 17. t. m. na Planici.

Naslov profesorja je podeljen ravnatelju deželnega muzeja kranjskega dr. Mantuaniju.

Razne vesti.

Pobegnil kaznjenc. — Iz kaznilnice v Lupoglavi (Hrvaško) je pobegnil radi zavrta nega umora na 20-letno ječo obsojeni 29-letni Vederičarevič, ne da bi se ga bili mogli pelastiti.

Ker je begunec zelo nasilen človek, vlad med ljudstvom veliko razburjenje.

Mali oglasi.

Fotograf Anton Jerkič TRST, Via delle Poste št. 10, Gorica, Gospodarska ulica št. 7 1835

Absolvent trgovske Mahrove šole v Ljubljani ki je več slovenskega, nemškega in hrvaškega jezika in je dovršil enoletno prostovoljstvo, išče službo v večji trgovski hiši. Ponudbe: C. Domicelj, Zagorje, St. Peter, Notranjsko. 1887

Krasni gramofoni K 32.— (veljajo 2-krat toliko). Ploče „Empirio“ s slovenskimi in hrvaškimi komadi. Ulica Cavana 4. 1814

Za čevljarje. Proda se šivalni stroj, cilindri, kopita in drugo že rabljeno orodje. Naslov pri Edinosti 1815

Malo stanovanje sestoji se iz dveh sob in kuhinje, krasnim razgledom po vsem Trstu, v zelo zdravem kraju, a vendar le par minut od tramvaja, se odda v najem. Več se izve v uredništvu tega lista.

Učenca sprejme prodajalica jutvin proti pojoju 2 let. Naslov pove Inzer. oddetek Edinosti. 1817

Intelligenten petdesetletni udovec brez otrok izvešan v trgovski in obrtnijski stroki, zdrav, z inicijativno, več kot 25 let naseljen v Trstu, popolnoma več slovenskega, italijanskega in nemškega jezika, neomadeževane preteklosti, je po celi Evropi ponovno potoval, išče službo kot zasebni ali občinski tajnik, korespondent, kontarist, potnik itd. Bi opravljal posle korespondenta v mestu tudi na ure in šel bi v stelo službo tudi na deželo. — Ponudbe na Inzeratni oddetek Edinosti pod „Miransky“. 1821

Interesantna !! NOVOST !!
Nenavadno presenečenje.
Automatično vžigalo „REGENT“.

Žepno kresilo in istočasno žepna svetilka. Jako elegantno in praktično. Navadno uporabljanje s 1 roko. Z enim pritiskom oženj in luč. Cena s opisom vred: 1 komad K 3'90; 3 komadi K 7'75; 6 komadov K 15.—; 12 komadov K 27.—. Poštne stroške pošiljate, ako se pošlje denar naprej ali pa po povzetju. ALOISSCHAUMANN DUNAJ, V. Leitgebasse št. 7 III. PO POVZETJU STANE 30 STOTIN VEČ.

Priložnostni nakup!
Krasna žepna ura z velikim samo Kron 3'90. Valed nakupa večje množine ur, prodajam iste po sledečih cenah: 1 krasna ura iz britanskega, anker-remontir švicarske kolesa na 26 ur v lepem graviranem okvirju ter lepo potrebno veržico stane samo K 3'90. 1 lepa ura iz elektrogoldina, anker-remontir švicarske kolesa na 36 ur ter elektrogoldin-veržico za Kron 4'70. Pismeno jamstvo za 3 leta. Razpoloža se le proti povzetju.

IGNAC CYPRES, EXPORTHAUS
Krakau, Florianergasse 49/55.

Velik cenik s 3000 slikami pošljem na zahtevo zastoj in poštne stroške. Omenjene ure pa niso v ceniku, ker so le za priložnostni nakup.

Neugajajoče se vzame nazaj ter se povrne denar.

Tržaška posojil. in hranilnica
V lastni hiši. registrovana zadruga z omejenim poročtvom. Telefon št. 952.
Trst, Piazza Caserma 2, I. n. — (Uhod po glavnih stopnicah)

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obreštuje 4 1/4 %
Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po eno krono. Posojila daja na vknjižbo po dogovoru 5%—6%, na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2%, in na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru. 0 0 0 0 0
Uradne ure: od 9.—12. ure dopoldne in od 3.—5. popoldne. Izplačuje se vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.
Poštno - hranilnični račun 816 004.

ma najmodernejše urejene varnostne celice za shrambo vrednost. papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne posuše, s katerimi se najuspešneje navaja štediti svojo deco.

Hrano (kosilo in večerjo) se dobi v ulici Giovanni Boccaccio 16, I. n. 1816

Veliki obrtnijski zavod

Cosovel Giovanni
TRST
ulica Chiozza št. 32
Telefon 1990

Izvršuje vsakovrstna dela v železu in kovini po cenah, da se ni bati konkurence.

Kdor hoče dober zajutrek

naj se oglasi pri

Anton Ivančič-u, Trst

ulica della Stazione št. 13

kjer dobi gnjat, salami, sir in razne sianine kakor tudi raznovrstna vina in vedno sveže

Dreherjevo pivo.

Skladišče šivalnih strojev

G. Trani

TRST, ulica Barriera vecchia št. 19.

Cene dogovorne. Plačilo na obroke.

Sprejme se popravljanja šivalnih strojev vsakega zistema. Prodaja igel, olja in aparatov

Kupuje in prodaja žerabljenе šivalne stroje.

Slovenci Trsta in izven Trsta!

Otvoril sem prvo dalmatinsko

žganjarno in zalogo

v Trstu, ulica Ghega št. 10

s slov. napisom, ki vsacega Slovana razveseli. Točim najinejši dalmatinski tropinovec po Kron 1'20. (Za trgovce cene primerno znižane). Točim tudi druge likerje. — Triporočam se slavnemu občinstvu za obilen obisk v naši, da velja beseda. Svoji k svojim! Lastnik Gajo Bonefatič.

Zaloga tu- in inozem. vin, špirita, likerjev

in razprodaja na debelo in drobno

Jakob Perhanc, Trst

Via delle Acque 6, nasproti Caffè Centrale

Velik izbor francoskega šampanjca, penečih dazertnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux Burgunder, remskih vin, Mosella in Chianti. Rum, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec ali vovoc in brinjevec. Izdelki I. vrste, došli iz dočinskih krajev. Vsaka naročba se takoj izvrši. Razpoloža se po povzetju. — Ceniki na zahtevo iz franko. — Razprodaja od pol litra naprej.

Po neverjetno visokih cenah

se večkrat kupuje blago za moške in ženske obleke. Temu se lahko izognete, ako naročite blago direktno pri tovarni. Zahtevajte tedaj brezplačno pošiljatev moje

zbirke jesenskih in zimsk. uzorcev.

Imam v zalogi samo najboljše blago zadnjih novosti.

Franz Schmidt, Jägerndorf 103

Avstrijska Šlezija.

Zaloga ovsa

klaje, detelje in korobačev

po zmernih cenah

Trst, ulica Belvedere št. 19 in ulica del Bosco št. 14.

Bogomil Pino

bivši mar v Sežani ima svojo

novi prodajalno v Trstu

ul. Vinc. Bellini 13

nasproti cerkve svet. Antona novega

Vsakovrstne veržice po pravih tov. cenah

Kislo zelje

prve vrste 100 kg brutto K 10.—. Krastavce poverone itd. — pošilja po poštne povzletju

Ant. K. Linek — Znam, češko.

Pozor krčmarji in zasebniki

Podpisani se priporočam gg. krčmarjem in zasebnikom, da se zanesljivo obnejo do mene bodis pismeno ali ustmeno. Ker poznam popolnoma vsa istrska vina kakor, n. pr. belo in drno, refošk, berzamin, rizling, vino v buteljkahin sedaj ob času trgatve-tudi grozde, upam, da se bodo gg. krčmarji in zasebniki obrnili do mene, ako nameravajo kaj nakupiti Gotovi naj bodo, da posredujem pošteno in brezplačno. Za odgovor prosim, da se priloži znamko. Udani Martin Sreboth, trgovec in posredovalec v Poreču (Istra)

PASTIGLIE PRENDINI

od ogolunjene sladke skorje.

Izma ditiel in izdati l. P. PRENDINI v Trstu.

... Zdravniško priporočeno proti ...

gribohu, kašlju, hripavosti, kataru.

Podeljuje pevcem in govornikom čist glas.

Zaloga v lekarni P. PRENDINI

in v vseh boljših lekarnah v Trstu in Evropi.

Zahtevajte vedno „Pastiglie Prendini“.

Paziti je na ponarejanja!

ZOBOZDRAVNIŠKI AMBULATORIJ

Dr. Viktor Bandel

Trst, ulica San Giovanni 7, I. nads.

od 9. do 1. in od 3. do 6.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

-1- Giulio Reddersen -1-

TRST, ulica Giosué Carducci št. 23

TELEFON št. 813

Kirurško orodje, ortopedični aparati,

Moderi, umetne roke in noge, berglje,

kilni pasi, elastični pasi in nogovice,

elektroterapevitične priprave, aparati za

inhalacije.

SKLADIŠČE potrebštin za kirurško zdravljenje. Potrebščine iz gum in naravnih

potrebščine iz gum in naravnih

potrebščine iz gum in naravnih

potrebščine iz gum in naravnih

potrebščine iz gum in naravnih

potrebščine iz gum in naravnih

potrebščine iz gum in naravnih

potrebščine iz gum in naravnih

potrebščine iz gum in naravnih

potrebščine iz gum in naravnih

potrebščine iz gum in naravnih

potrebščine iz gum in naravnih

potrebščine iz gum in naravnih

potrebščine iz gum in naravnih

potrebščine iz gum in naravnih

potrebščine iz gum in naravnih

potrebščine iz gum in naravnih

potrebščine iz gum in naravnih

potrebščine iz gum in naravnih

potrebščine iz gum in naravnih

potrebščine iz gum in naravnih

potrebščine iz gum in naravnih

potrebščine iz gum in naravnih

potrebščine iz gum in naravnih

potrebščine iz gum in naravnih

potrebščine iz gum in naravnih

potrebščine iz gum in naravnih

potrebščine iz gum in naravnih

potrebščine iz gum in naravnih

potrebščine iz gum in naravnih

potrebščine iz gum in naravnih

potrebščine iz gum in naravnih

potrebščine iz gum in naravnih